



GRIMEREN EN PRUIKENWERK BIJ THEATER DE MOEDERTAAL

In het Mechelse vrijetijdstheater De Moedertaal, horen **grimeren, het opmaken van de spelers en het zetten van pruiken**, bij het vaste ritueel van elke voorstelling. Het zijn handelingen die zich achter de coulissen afspelen, maar die mee de magie van de voorstelling bepalen. In de kleedkamer, tussen borstels, poeders en pruiken, zorgt Mieke Meskens ervoor dat spelers hun personage vol zelfvertrouwen kunnen aannemen.

Mieke is sinds 2010 actief bij De Moedertaal. Ze begon als regieassistent, maar haar aandacht voor detail en haar interesse in de visuele kant van theater brachten haar al snel bij het grimeren. "Ik vond het altijd belangrijk om dingen die mooi aan iemand zijn extra in de verf te zetten, en waar iemand zich onzeker over voelt wat te verzachten", vertelt ze. Haar werk groeide gaandeweg uit tot een vaste schakel in de voorbereiding van elke productie.

De kleedkamer als zen-ruimte

Grimeren in het theater is het opmaken van spelers zodat hun gezicht leesbaar blijft onder fel podiumlicht en past bij het personage dat ze vertolken. Het gaat om het **wegnemen van glans, het aanzetten van gelaatstreken en het creëren van kleine nuances die op afstand zichtbaar worden**. "Dat kan heel eenvoudig", schetst Mieke. "Met een beetje poeder, een fijn lijntje onder de ogen, wat kleur. Maar dat kan ook ingrijpender wanneer een rol vraagt om veroudering, transformatie of een ander uiterlijk."

Voor Mieke is grimeren een zorgvuldig proces. Het begint vaak al tijdens de repetities waar ze samen met de regisseur bespreekt hoe de personages eruit moeten zien en welke sfeer ze moet oproepen. "Ik vraag altijd: Hoe zie je het personage? In welke periode speelt het? En dan test ik de gevraagde look uit op de speler, onder het licht van het podium of ik maak een inspiratiebord met foto's die ik online vind."

Ze werkt met professionele producten, vaak van merken als Kryolan of MAC, en houdt rekening met de technische omstandigheden van het **podium**. "We hebben nu ledverlichting, dat scheelt veel. De oudere verlichting maakte het podium zo warm dat de make-up sterk moest gefixeerd worden om speelbaar te blijven. Toch poeder ik ook bij de nieuwe ledverlichting nog altijd af, gewoon om zeker te zijn." Elke speler krijgt een persoonlijke aanpak. Bij mannen beperkt ze zich vaak tot poeder en lichte contouren, bij vrouwen wordt soms meer uitgewerkt, afhankelijk van de rol.

Het moment in de schminkstoel is niet enkel praktisch, maar ook **psychologisch** belangrijk. Spelers nemen plaats terwijl achter hen de kleedkamer gonst van bedrijvigheid. "Die twintig minuten in de stoel zijn hun zen- moment", zegt Mieke. "Ik wil daarom ook dat het daar rustig is. Dat helpt de spelers om zich te concentreren."

Workshops en uitproberen

De kennis rond grimeren van Mieke is ontstaan door het volgen van verschillende workshops en vooral veel zelf testen. Ze volgde workshops bij make-upmerken en bij **OPENDOEK**, de koepelorganisatie voor vrijetijdstheater. "Ik ben geen make-upartiest van opleiding, maar ik heb veel geleerd door te proberen. Wat niet werkte, paste ik aan. Je leert al doende."

Ook de omgang met pruiken zetten groeide uit dat leerproces tijdens een navorming bij OPENDOEK. Voor de ene productie gaat het om een subtiel kapsel, voor de andere om een volledige transformatie. "Ik had dat nog nooit gedaan toen ze me vroegen om een pruik te zetten, maar ik heb me ingewerkt, gezocht naar goede producten en op voorhand getest. Het is veel werk, maar als het lukt, zie je iemand echt veranderen."

Het zetten van een pruik begint bij iets heel eenvoudigs maar is een proces dat je met precisie moet voltooien: het haar dat er al is moet je eerst “**vastleggen**”, zoals Mieke het zegt, dat kan met spelden of vlechten. Na het eigen haar netjes is weggestopt, komt er een specifieke pruiken-kous over het haar. Het is belangrijk dat deze strak maar comfortabel zit. Daarna volgt de pruik, die wordt met spelden vastgezet precies op plaatsen waar je die spelden later gemakkelijk terugvindt, zeker wanneer er snelle wissels zijn. Mieke beschrijft hoe ze samen met de spelers zoekt naar wat werkt: soms moet een kapsel “wild haar” hebben, soms net heel klassiek blijven staan ondanks beweging en warmte. Met volumepoeder, haarlak en goed vastzittende spelden wordt een pruik meer dan een accessoire. Ook de verzorging nadien hoort erbij. Pruiken worden gewassen, geborsteld en opgeborgen op koppen en telkens met zorg gelabeld

Op zolder bij De Moedertaal

Op de zolder van De Moedertaal staat vandaag een indrukwekkende verzameling pruiken en andere archiefstukken, het meeste make-upmateriaal houdt Mieke thuis bij.

Alles op zolder is netjes geordend in kasten, de pruiken op speciale koppen en met labels. “De spelers weten: na de voorstelling moet je pruik op die kop zodat ik ze kan opbergen, niet zomaar ergens gooien in de kleedkamer”, glimlacht Mieke. Deze zolder is meer dan een werkruimte; het is een plek waar materiaal en herinnering met zorg worden samengebracht.

Een onderdeel van een groter geheel

Grimeren en pruikenwerk bij De Moedertaal is een levende praktijk binnen het vrijetijdstheater. Het staat niet op zich, maar is een fundamenteel onderdeel in de creatie van een voorstelling waar zowel op als naast het podium hard gewerkt wordt. De samenwerking tussen spelers, regisseurs en de grimeverantwoordelijke is intens en wederzijds. “Ik ontlast de regisseur van alles wat hem verhindert om creatief bezig te zijn. Ik ben een beetje de moeder tussen de spelers en de regisseur. Ik maak hen graag zo schoon dat ze kunnen stralen. En als het moet, maak ik ze lelijk, want dat hoort ook bij het spel.”

**Deze inzending kwam tot stand met hulp van CEMPER, Centrum voor Muziek-en Podiumerfgoed, op basis van een gesprek met Mieke Meskens*

van Vrijetijdstheater De Moedertaal in Mechelen. De registratie is een uitloper van het project van Erfgoedcel Mechelen rond Mechels vrijetijdstheater: 'U, nu! Mechels theater vroeger, vandaag en morgen'



INZENDER

Mieke Meskens
Vrijetijdstheater De Moedertaal
<http://www.demoedertaal.be/>



LOCATIE

Hoveniersstraat 54
2800 Mechelen



THEMA

Muziek en podiumkunsten



TREFWOORD

#theater #techniek #vakmanschap